ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ

ଆମେରିକା ଓ ଇଉରୋପରେ ଜାତୀୟତାବାଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଓ ବିପ୍ଳବ

ଆମେରିକାର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ :

କଲମ୍ବସ ଆମେରିକା ଆବିଷ୍କାର କଲାପରେ ୟୁରୋପୀୟମାନେ ସେହି ନୂତନ ଭୂଖଣ୍ଡରେ ବସତିସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ । ୧୬୨୦ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଇଂଲଣ୍ଡର ରାଜା ପ୍ରଥମ ଜେମ୍ସ, ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟ ମତବାଦୀମାନଙ୍କୁ ଉପେକ୍ଷା କରୁଥିଲେ । ଏହାକୁ ପ୍ରତିବାଦ କରି ଦଳେ ପ୍ରୋଟେଷ୍ଟାଣ୍ଟ ମତବାଦୀ 'ମେ ଫ୍ଲାଓ୍ୱାର' ନାମକ ଏକ ଜାହାଜରେ ଆସି ଆମେରିକାର ମାସାଚୁସେଟ୍ସ୍‌ଠାରେ ଅବତରଣ କରି ବସତି ସ୍ଥାପନ କଲେ । ସେମାନଙ୍କୁ "ପିଲ୍‌ଗ୍ରୀମ୍‌ଫାଦର୍" କୁହାଯାଏ ।

ତୁମପାଇଁ କାମ :
କଲମ୍ବସଙ୍କ ଆମେରିକା ମହାଦେଶ ଆବିଷ୍କାର ପଛରେ ଥିବା କାରଣ ଜାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର।

ଆମେରିକାର ଉର୍ବର ମୃତ୍ତିକା, ପ୍ରଚୁର ଖଣିଜ ପଦାର୍ଥ ଓ ଶୁଷ୍କଜଳବାୟୁ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଲୋଭିତ କରିଥିଲା । ସେଠାରେ ଉତ୍କୃଷ୍ଟ ଧରଣର ଧୂଆଁପତ୍ର, ତୁଳା, ଝୋଟ ଚାଷକରି ସେମାନେ ନିଜର ଆର୍ଥିକ ଅବସ୍ଥାର ଉନ୍ନତି କରିଥିଲେ । ପରେ ପରେ ବହୁ ସଂଖ୍ୟକ ଇଂରେଜମାନେ ଆମେରିକାରେ ପହଞ୍ଚି, ତୁଳା, ପଶମ, ଚିନି, ଝୋଟ ଓ ତମାଖୁ ଆଦି ଲାଭଜନକ ବ୍ୟବସାୟ କଲେ। କାଳକ୍ରମେ ଇଂରେଜମାନେ ଆମେରିକାରେ ସ୍ଥାୟୀବସତି ସ୍ଥାପନ କଲେ । ଇଂରେଜମାନେ ଉତ୍ତର ଆମେରିକାର ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟିକ୍ ମହାସାଗର ଉପକୂଳରେ ତେରଗୋଟି ଉପନିବେଶ ସ୍ଥାପନ କଲେ । ଏହି ଉପନିବେଶ ଗୁଡ଼ିକରେ ୟୁରୋପର ଅନ୍ୟ ଦେଶମାନଙ୍କର ଅଧିବାସୀ ରହୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ଥିଲା । ସେମାନେ ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ବିସ୍ତାର କରିଥିଲେ। ଇଂଲଣ୍ଡ ସରକାରଙ୍କ ଅନୁମତି ନେଇ ଇଂରେଜମାନେ ସେଠାରେ ବସତି ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । ଇଂଲଣ୍ଡକୁ 'ମାତୃଦେଶ' ଓ ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକୁ ତାର କନ୍ୟା ରୂପେ ସେମାନେ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲେ । ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକ ଇଂଲଣ୍ଡ ପାର୍ଲାମେଣ୍ଟର ଆଇନ ଅନୁସାରେ ପରିଚାଳିତ ହେଉଥିଲା । ଇଂଲଣ୍ଡ ଏହି ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକର ସାର୍ବଭୌମ ଶାସକ ଥିଲା ।

ଇଂଲଣ୍ଡ ଓ ଆମେରିକା ମଧ୍ୟରେ ଆଟଲାଣ୍ଟିକ୍ ମହାସାଗର ଯୋଗୁ ଉଭୟ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଗମନାଗମନ ଓ ଯୋଗାଯୋଗ କଷ୍ଟକର ହେଉଥିଲା । ତେଣୁ ଇଂରେଜ ସରକାର ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକର ସମସ୍ୟା ବୁଝିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ହେଉଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ନିଜର ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱାର୍ଥପାଇଁ ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକୁ ବିନିଯୋଗ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକର ସ୍ୱାର୍ଥପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଉନଥିଲେ । ଏହା ଫଳରେ ଉପନିବେଶବାସୀଙ୍କ ମନରେ ବିଦ୍ରୋହର ସୂତ୍ରପାତ ହେଲା । ତଥାପି ସେମାନେ ଇଂଲଣ୍ଡର ପ୍ରଭୁତ୍ୱକୁ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲେ । ନିମ୍ନୋକ୍ତ କେତେ ଗୁଡ଼ିଏ କାରଣରୁ ଆମେରିକାର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ।

ଉପନିବେଶ ଗୁଡ଼ିକରେ ତ୍ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଶାସନ ପଦ୍ଧତି :

ଆମେରିକା ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକରେ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଶାସନ ପଦ୍ଧତିରେ ବହୁ ଦୋଷତ୍ରୁଟି ରହିଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଉପନିବେଶରେ ଜଣେ ଜଣେ ଶାସନକର୍ତ୍ତା ବା ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଥିଲେ ଓ ଏହା ଏକ ପ୍ରତିନିଧିମୂଳକ ଶାସକ ସଂସ୍ଥାଦ୍ୱାରା ଶାସିତ ହୋଇଥିଲା । ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଇଂଲଣ୍ଡର ରାଜାଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧି ରୂପେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହେଉଥିଲେ । ତାଙ୍କର ବେତନ ଉପନିବେଶର ରାଜକୋଷରୁ ଦିଆଯାଉଥିଲା । ଏହାକୁ ଉପନିବେଶର ପ୍ରତିନିଧିସଭା ମଞ୍ଜୁର କରୁଥିଲା । ପ୍ରତିନିଧି ସଭାର ସଭ୍ୟମାନେ ଉପନିବେଶର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ବାଚିତ ହେଉଥିଲେ । ଏହି ପ୍ରତିନିଧିସଭା କର ଆଦାୟ, ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ଏବଂ ବହୁ ଦାୟିତ୍ୱ ସମ୍ପାଦନ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାର ସ୍ୱାଧୀନତା ନ ଥିଲା । ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ କୌଣସି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରି ପ୍ରୟୋଗ କରିବାର କ୍ଷମତା ନଥିଲା । ଉପନିବେଶର ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଇଂଲଣ୍ଡର ସ୍ୱାର୍ଥ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିରଖି ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକୁ ଉପେକ୍ଷା କରୁଥିଲେ । ଫଳରେ ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଓ ପ୍ରତିନିଧିମୂଳକ ସଂସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ମତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ହୋଇ ବିବାଦ ଦେଖାଦେଲା । ତେଣୁ ଉପନିବେଶର ଅଧିବାସୀମାନେ ଇଂଲଣ୍ଡ ବିରୋଧରେ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ଆଗଭର ହେଲେ ।

ଏକଚାଟିଆ ବାଣିଜ୍ୟନୀତି :

ବ୍ରିଟିଶ ପାର୍ଲାମେଣ୍ଟ ଦ୍ୱାରା ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପ୍ରଚଳିତ ବାଣିଜ୍ୟନୀତି ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ମୁଖ୍ୟ କାରଣ ହୋଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ନୀତିରେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଇଂଲଣ୍ଡରେ ଯେଉଁ ସବୁ ପଦାର୍ଥ ଉତ୍ପାଦିତ ହେଉନଥିଲା ତାହା ଆମେରିକାରୁ ଇଂଲଣ୍ଡକୁ ନିଆଯିବ; ଇଂଲଣ୍ଡ ଜାହାଜ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟଦେଶର ଜାହାଜରେ ମାଲପତ୍ର ନେବା ଆଣିବା ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ; ଉପନିବେଶକାରୀମାନେ ତମାଖୁ, କପା, ଚିନି ପ୍ରଭୃତି ଦ୍ରବ୍ୟ ଇଂଲଣ୍ଡ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଦେଶକୁ ରପ୍ତାନି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ଏବଂ ଇଂଲଣ୍ଡର ଲୌହ ଓ କାର୍ପାସ ଶିଳ୍ପ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଦେଶର ଶିଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ ଉପନିବେଶରେ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇପାରିବନି । ଉପନିବେଶର ଆର୍ଥିକ ଉନ୍ନତି ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ନ ଦେଇ ନିଜର ଲାଭ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ଆଇନମାନ ପ୍ରଣୟନ ହେଲା । ଫଳରେ ଉପନିବେଶର ଅର୍ଥନୀତି ଦୁର୍ବଳ ହୋଇପଡ଼ିଲା ।

ଷ୍ଟାମ୍ପ ଆଇନ୍ ପ୍ରଣୟନ :

ଆମେରିକା ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକ ଫ୍ରାନ୍ସ କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଇଂଲଣ୍ଡ ଓ ଫ୍ରାନ୍ସ ମଧ୍ୟରେ ସାତବର୍ଷଧରି ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିବା ଅର୍ଥର କିଛି ଅଂଶ ଭରଣା କରିବାପାଇଁ ବ୍ରିଟିଶ ପାର୍ଲାମେଣ୍ଟରେ ୧୭୬୫ ମସିହାରେ ଷ୍ଟାମ୍ପ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରାଗଲା । ଏହି ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ଉପନିବେଶର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଜମିକିଣାବିକା ଦଲିଲ, ଦସ୍ତାବିଜ ଓ ଦାନପତ୍ର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ସମୟରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମୂଲ୍ୟର ଷ୍ଟାମ୍ପ ଲଗାଇବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରାଗଲା । ସେହି ଷ୍ଟାମ୍ପ ବାବଦ ଅର୍ଥ ଇଂରେଜ ସରକାର ପାଇବେ । ଉପନିବେଶର ଅଧିବାସୀମାନେ ଏହି ଆଇନକୁ ବିରୋଧ କଲେ କାରଣ ବ୍ରିଟିଶ ପାର୍ଲାମେଣ୍ଟରେ ଏହି ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ ସମୟରେ ଉପନିବେଶର କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସଭ୍ୟ ରହିନଥିଲେ । ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ବିନା କରଧାର୍ଯ୍ୟ ଅନ୍ୟାୟ ବୋଲି ଯୁକ୍ତି ବାଢ଼ିଥିଲେ । ଏହି ଆଇନକୁ ବିରୋଧକରି ଆନ୍ଦୋଳନ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ।

କରଧାର୍ଯ୍ୟ :

ଇଂଲଣ୍ଡର ମନ୍ତ୍ରିମଣ୍ଡଳରେ ଷ୍ଟାମ୍ପ ଆଇନ୍ ବଦଳରେ ବିଭିନ୍ନ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ କରଧାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଗଲା । ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ କାଚ, କାଗଜ, ରଙ୍ଗ ଓ ଚା' ପ୍ରଭୃତି ଆବଶ୍ୟକ ପଦାର୍ଥ ଉପରେ ଆମଦାନୀ କର ବସାଗଲା । ଏହାଯୋଗୁ ଉପନିବେଶରେ ପୁଣି ଅସନ୍ତୋଷ ଦେଖାଦେଲା । ଫଳରେ ଇଂରେଜ ସରକାର ଅନ୍ୟ ସବୁଜିନିଷ ଉପରୁ କର ଉଠାଇ ଦେଲେ କିନ୍ତୁ ଚା' ଉପରୁ କର ଉଠାଇଲେ ନାହିଁ । ଏହାକୁ ଭିତ୍ତିକରି ଉପନିବେଶର ଅଧିବାସୀମାନେ ଚା ବର୍ଜନ କଲେ ।

ବୋଷ୍ଟନ ଚା' ସଂଘର୍ଷ :

ଚା' ଉପରୁ କର ପ୍ରତ୍ୟାହାର ନକରିବାରୁ ୧୭୭୩ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଇଂଲଣ୍ଡରୁ ଆସୁଥିବା ଏକ ଚା' ବୋଝେଇ ଜାହାଜ ମାସାଚୁସେଟ୍‌ସ୍‌ର ବୋଷ୍ଟନ ବନ୍ଦରରେ ପହଞ୍ଚିଲାବେଳେ ଆନ୍ଦୋଳନକାରୀମାନେ ଲୋହିତ ଭାରତୀୟଙ୍କ ଛଦ୍ମବେଶ ଧରି ଜାହାଜ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କଲେ । ଶହ ଶହ ଚା' ପେଟିକୁ ସେମାନେ ସମୁଦ୍ର ମଧ୍ୟକୁ ନିକ୍ଷେପ କଲେ । ଏହି ଘଟଣାକୁ ଆମେରିକୀୟମାନେ "ବୋଷ୍ଟନ ଟି ସଂଘର୍ଷ" ନାମରେ ବର୍ଣ୍ଣନା

(ବୋଷ୍ଟନ ଟି ପାର୍ଟି)

କରିଛନ୍ତି । ଉକ୍ତ ଘଟଣାର ପ୍ରତିକାର ସ୍ୱରୂପ ଇଂଲଣ୍ଡର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଲର୍ଡ ନର୍ଥ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରି ବୋଷ୍ଟନ ବନ୍ଦରକୁ ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ । ସାଧାରଣ ସଭା ଉପରେ ନିଷେଧାଜ୍ଞା ଜାରି କରାଇଲେ ।

ବିଦ୍ରୋହ ଆରମ୍ଭ :

୧୭୭୪ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ମାସାଚୁସେଟ୍‌ସ୍‌ର ଅଧିନାୟକତ୍ୱରେ ୧୩ଗୋଟି ଉପନିବେଶ ମଧ୍ୟରୁ ଜର୍ଜିଆ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଉପନିବେଶର ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଫିଲାଡ଼େଲଫିଆ ନାମକ ସ୍ଥାନରେ ସମ୍ମିଳିତ ହେଲେ । ଉକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଟମାସ୍ ଜେଫରସନ, ବେଞ୍ଜାମିନ୍ ଫ୍ରାଙ୍କଲିନ୍ ଓ ଜର୍ଜ ୱାଶିଂଟନ୍ ଆଦି ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ନେଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ସେମାନେ ଉପନିବେଶୀୟ ଅଧିକାର ନାମରେ ଏକ ଦଲିଲ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲେ । ୧୭୭୬ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ଜୁଲାଇ ୪ ତାରିଖରେ ଫିଲାଡେଲ୍‌ଫିଆ ଠାରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ସମ୍ମିଳନୀରେ ତେରଗୋଟି ଉପନିବେଶର

ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ସମ୍ମିଳିତ ଭାବେ ସେମାନଙ୍କ ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକୁ "ମୁକ୍ତ ଓ ସ୍ୱାଧୀନ" ବୋଲି ଘୋଷଣା କଲେ । ଏହି ଘଟଣାଟି "ସ୍ୱାଧୀନତାର ଘୋଷଣା" ନାମରେ ବିଖ୍ୟାତ । ଏହା ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ଦେଶକୁ ଜନ୍ମ ଦେଲା । ସେମାନେ ଟମାସ୍ ଜେଫରସନ୍‌ଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ 'ସ୍ୱାଧୀନତାର ଘୋଷଣା ପତ୍ର'ରେ ସ୍ୱାକ୍ଷର କଲେ । ଏହି ଘୋଷଣା ପତ୍ରର ମୂଳମନ୍ତ୍ର ଥିଲା, "ସମସ୍ତ ମନୁଷ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ ସୁଖୀ ଜୀବନ ଯାପନକରିବା ସେମାନଙ୍କର ଜନ୍ମଗତ ଅଧିକାର । ଏହି ଅଧିକାରରୁ ମନୁଷ୍ୟଙ୍କୁ କୌଣସି କାରଣରୁ ବଞ୍ଚିତ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ।"

(ଜର୍ଜୱାଶିଂଟନ୍)

ଶାସିତମାନଙ୍କ ସମ୍ମତିରୁ ହିଁ ଶାସକ କ୍ଷମତା ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ଏବଂ ଏକଚ୍ଛତ୍ରବାଦ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଦ୍ରୋହ କରିବା ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ଅଧିକାର ବୋଲି ଏହି ଘୋଷଣା ପତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲେଖ ଥିଲା ।

ସେହିଠାରେ ଇଂଲଣ୍ଡ ବିରୋଧରେ ଯୁଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା । ସେତେବେଳେ ଇଂଲଣ୍ଡର ରାଜାଥିଲେ ତୃତୀୟ ଜର୍ଜ । ତାଙ୍କ ଆଦେଶରେ ଇଂଲଣ୍ଡର ନୌବାହିନୀ ଆମେରିକାକୁ ପଠାଗଲା । ଏହାର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇଥିଲେ ଲର୍ଡ କର୍ଣ୍ଣୱାଲିସ୍ ଓ ବରଗୋୟେନ । ଉପନିବେଶବାସୀଙ୍କ ସେନାପତିଥିଲେ ଜର୍ଜ ୱାଶିଂଟନ । ୧୭୭୭ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଇଂଲଣ୍ଡର ସେନାଧ୍ୟକ୍ଷ ବରଗୋୟେନ ଆମେରିକୀୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରାଜିତ ହେଲେ । ପରିଶେଷରେ ୧୭୮୧ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଇଂରେଜ ସେନାଧ୍ୟକ୍ଷ ଲର୍ଡ କର୍ଣ୍ଣୱାଲିସ୍ ଭର୍ଜିନିଆର ୟର୍କ ଟାଉନଠାରେ ପରାଜିତ ହୋଇ ଆମେରିକୀୟଙ୍କ ନିକଟରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିଥିଲେ । ୧୭୮୩ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ପ୍ୟାରିସ୍‌ଠାରେ ଏକ ଶାନ୍ତିଚୁକ୍ତି ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିଲା । ଇଂଲଣ୍ଡ ୧୩ଗୋଟି ଆମେରିକୀୟ ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକର ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଲା ।

ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

୧୭୭୬ ଜୁଲାଇ ୪ ତାରିଖରେ ଅମେରିକୀୟ ଉପନିବେଶବାସୀମାନେ ସ୍ୱାଧୀନତା ଘୋଷଣା କରିଥିବାରୁ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଏହି ଦିବସକୁ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଅଧିବାସୀମାନେ ନିଜ ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିବସ ରୂପେ ପାଳନ କରନ୍ତି ।

ଟମାସ୍ ଜେଫରସନ୍‌ଙ୍କ "ସ୍ୱାଧୀନତା ଘୋଷଣାପତ୍ର" ଆଧୁନିକ ଗଣତନ୍ତ୍ରର ବିକାଶରେ ଏକ ମାଇଲ୍‌ଖୁଣ୍ଟ ରୂପେ ପରିଗଣିତ ।

ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ଫଳାଫଳ :

ସ୍ୱାଧୀନତା ଲାଭ ପରେ ତେର ଗୋଟି ଉପନିବେଶର ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଫିଲାଡ଼େଲଫିଆଠାରେ ଏକ ସମ୍ମିଳନୀରେ ମିଳିତ ହୋଇ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକା ରାଷ୍ଟ୍ର ଗଠନ କଲେ । ଏହା ଆଧୁନିକ ପୃଥିବୀର ସର୍ବପ୍ରଥମ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ର ରୂପେ ପରିଚିତ ହେଲା । ଏହାର ଏକ ଲିଖିତ ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଗଲା । ଏହା ଗଣତନ୍ତ୍ର ଶାସନର ରୂପରେଖ ଥିଲା । ଜର୍ଜ ୱାଶିଂଟନ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ପ୍ରଥମ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ରୂପେ ନିର୍ବାଚିତ ହେଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ନାଗରିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ଓ ନ୍ୟାୟ ପାଇବା ଅଧିକାରକୁ ସମ୍ବିଧାନରେ ସ୍ୱୀକୃତି ଦିଆଗଲା । ଏହି ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ଉପନିବେଶବାଦର ବିଲୋପ କରିବାରେ ସହାୟ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦେଶକୁ ସ୍ୱାଧୀନତା ପାଇଁ ଉତ୍ସାହିତ କରିଥିଲା । ଏହା ଫରାସୀ ସାମନ୍ତଗୋଷ୍ଠୀ ଓ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ଶାସକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଦ୍ରୋହ କରିବାପାଇଁ ପ୍ରେରଣା ଯୋଗାଇଥିଲା ।

ତୁମପାଇଁ କାମ :

ଇଂଲଣ୍ଡର ଶକ୍ତିଶାଳୀ ସେନାବାହିନୀ କାହିଁକି ଆମେରିକା ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମରେ ପରାଜୟ ବରଣ କରିଥିଲେ, ଅନୁଶୀଳନ କର ।

ଫରାସୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ବିପ୍ଳବ (୧୭୮୯)

୧୭୮୯ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଫ୍ରାନ୍‌ସର ରାଜନୈତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା; ଯାହାକି ବିଶ୍ୱବାସୀଙ୍କୁ ଚକିତ କରିଦେଲା । ଫରାସୀମାନେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ରାଜତନ୍ତ୍ର ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ପଦକ୍ଷେପ ନେଇ ଫ୍ରାନ୍ସ ଇତିହାସକୁ ବଦଳାଇ ଦେଇଥିଲେ । ଦୀର୍ଘଦିନର ଅସନ୍ତୋଷର ପରିସମାପ୍ତି ଘଟିଲା । ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ନିମ୍ନଲିଖିତ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ଯୋଗୁ ଘଟିଥିଲା ।

ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ରାଜତନ୍ତ୍ର ଶାସନ :

ସପ୍ତଦଶ ଶତାବ୍ଦୀରୁ ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷଦଶକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଫ୍ରାନ୍ସରେ ବୋର୍ବୋଁ ବଂଶୀୟ ଶାସକମାନେ ରାଜତ୍ୱ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ଶାସକ ଥିଲେ । ୧୬୪୩ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରୁ ୧୭୧୫ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବୋର୍ବୋଁ ବଂଶର ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ

ଲୁଇ ରାଜାଥିଲେ । ସେ କହୁଥିଲେ "ମୁଁ ହେଉଛି ରାଷ୍ଟ୍ର" । ଦେଶରେ ଆଇନ ବୋଲି କିଛି ନଥିଲା । ସେ ଯାହା କହୁଥିଲେ ତାହା ଥିଲା ଆଇନ । ସେ ବିଳାସପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନଯାପନ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କପରେ ପଞ୍ଚଦଶ ଲୁଇ ମଧ୍ୟ ଭୋଗବିଳାସରେ ବୁଡ଼ିରହି ରାଜ୍ୟ ଶାସନ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇନଥିଲେ । ବ୍ୟୟବହୁଳ ଯୁଦ୍ଧକରି ଫ୍ରାନ୍‌ସର ଆର୍ଥିକ ଦୂରବସ୍ଥା ପାଇଁ ଦାୟୀରହିଥିଲେ। ତାଙ୍କପରେ ଷୋଡ଼ଶ ଲୁଇ ଜିଦ୍‌ଖୋର ଓ ରାଜ୍ୟ ଶାସନ ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦାସୀନ ଥିଲେ । ରାଜା ଓ ତାଙ୍କ ରାଣୀ ମେରି ଏଣ୍ଟୋଇନେଟ ଭୋଗ ବିଳାସରେ ବୁଡ଼ି ରହୁଥିଲେ । ରାଜପ୍ରାସାଦରେ ଥିବା କର୍ମଚାରୀମାନେ ରାଜସ୍ୱ ଆଦାୟର ନଅଭାଗ ବ୍ୟୟ କରୁଥିଲେ । ପ୍ରଜାମାନଙ୍କ ପାଇଁ କୌଣସି ଉନ୍ନତି ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଉନଥିଲା ।

(ଷୋଡ଼ଶ ଲୁଇ)

ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

ଫ୍ରାନସର ରାଜା **ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଲୁଇ** ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ଶାସକର ପରିଚୟ ଦେଇ କହିଥିଲେ ''ମୋର ବାଣୀ ହେଉଛି ଶାସନର ନିୟମାବଳୀ। ମୁଁ ଓ ଈଶ୍ୱର ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପ୍ରଭେଦ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମୁଁ ହେଉଛି ପ୍ରଭୁ ଓ ପ୍ରଜାମାନେ ମୋର ସେବକ''।

ସାମାଜିକ ବିଭାଜନ :

ଫ୍ରାନ୍ସର ସାମାଜିକ ଶ୍ରେଣୀ ଜନ୍ମ, ପଦପଦବୀ ଓ ଧନ ଉପରେ ଭିତ୍ତିକରି ସୃଷ୍ଟିହୋଇଥିଲା । ସମାଜ ଦୁଇଟି ଶ୍ରେଣୀରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଥିଲା ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଉପଭୋଗ କରୁଥିବା ଉଚ୍ଚ ଶ୍ରେଣୀ ଓ ଅନ୍ୟଟି ଥିଲା ଏଥିରୁ ବଞ୍ଚିତ ଅବହେଳିତ, ଶୋଷିତ ଓ ନିର୍ଯ୍ୟାତିତ ନିମ୍ନଶ୍ରେଣୀ। ଧର୍ମଯାଜକ ଓ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ବଂଶୀୟ ଲୋକମାନେ ସୁବିଧାଭୋଗୀ ଶ୍ରେଣୀର ଥିଲେ । ଏମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ସମୁଦାୟ ଲୋକ ସଂଖ୍ୟାର ଶତକଡା ୫ ଭାଗ ଥିଲା । ଏମାନେ ଭୂ-ସମ୍ପତ୍ତିର ମାଲିକ ଥିଲେ । ଯୋଗ୍ୟତା ନଥାଇ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ଉଚ୍ଚ ସରକାରୀ ପଦପଦବୀରେ ନିଯୁକ୍ତ ହେଉଥିଲେ । ଧର୍ମଯାଜକମାନେ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ଶୋଷଣ କରି ଧର୍ମକର ଆଦାୟ କରୁଥିଲେ ତାହାକୁ ନିଜର ଭୋଗ ବିଳାସ ପାଇଁ ବ୍ୟୟ କରୁଥିଲେ। ସୁବିଧାରୁ ବଞ୍ଚିତ ଶ୍ରେଣୀରେ କୃଷକ, କାରିଗର ଓ ସାଧାରଣ ନାଗରିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲେ। ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ଥିଲେ ଭାଗଚାଷୀ ଓ ମୂଲିଆ । ସେମାନେ ସାମନ୍ତମାନଙ୍କ କ୍ଷେତରେ ବିନା ପାରିଶ୍ରମିକରେ ଖଟୁଥିଲେ । ସାଧାରଣ କୃଷକମାନେ ଉତ୍ପାଦିତ ଶସ୍ୟର ଚାରିଭାଗରୁ ତିନିଭାଗ କର ଆକାରରେ ଦେଉଥିଲେ । ଜଙ୍ଗଲରୁ ଜାଳେଣୀ ସଂଗ୍ରହ କିମ୍ବା ଅନାବାଦି ଜମିରେ ପଶୁ ଚରାଇବା ଅଧିକାର ସେମାନଙ୍କର ନଥିଲା ।

ସମାଜରେ ଓକିଲ, ଡାକ୍ତର, ଲେଖକ, ଶିକ୍ଷକ ବ୍ୟବସାୟୀ ଓ ଶିଳ୍ପପତିମାନେ ମଧ୍ୟ ସୁବିଧା ବଞ୍ଚିତ ଶ୍ରେଣୀର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲେ । ସବୁପ୍ରକାର ଯୋଗ୍ୟତା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ସରକାରୀ ଚାକିରୀରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଉଥିଲେ । ବ୍ୟବସାୟୀ ଓ ଶିଳ୍ପପତିମାନେ ବ୍ୟବସାୟ କରିବା ଓ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ଅନୁମତି ପାଉନଥିଲେ । ଏଥିପାଇଁ ସେମାନେ ସଂଗ୍ରାମ କରିବାକୁ ଆଗଭର ହେଲେ ।

ଅର୍ଥନୈତିକ ବୈଷମ୍ୟ :

ଶାସକଙ୍କ ବିଳାସପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନଯାପନ ସାଙ୍ଗକୁ ଫ୍ରାନ୍ସ ଓ ଇଂଲଣ୍ଡ ମଧ୍ୟରେ ସପ୍ତବର୍ଷବ୍ୟାପୀ ଯୁଦ୍ଧର ଖର୍ଚ୍ଚ ଯୋଗୁ ଫ୍ରାନ୍ସର ରାଜକୋଷ ଶୂନ୍ୟ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା । ବୋର୍ବୋଁ ଶାସକମାନେ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଦେଶରୁ ଋଣ ସଂଗ୍ରହ କରିଥିଲେ । ଏହି ଅର୍ଥକୁ ପୂରଣକରିବା ପାଇଁ କୃଷକମାନଙ୍କଠାରୁ କର ଆଦାୟ କରାଯାଉଥିଲା । ଲବଣକର, ପଥକର ଓ ଜଳକର ଦେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରାଯାଉଥିଲା । ଫଳରେ କୃଷକ, କାରିଗର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସୁବିଧା ବଞ୍ଚିତ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅସନ୍ତୋଷ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଲା ।

ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

ଆମେରିକା ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକ ଫ୍ରାନ୍ସ କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଇଂଲଣ୍ଡ ଓ ଫ୍ରାନ୍ସ ମଧ୍ୟରେ ଖ୍ରୀ. ୧୭୫୬ରୁ ଖ୍ରୀ. ୧୭୬୩ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦୀର୍ଘ ସାତବର୍ଷ ଧରି ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲା । ଏହାକୁ 'ସପ୍ତବର୍ଷ ବ୍ୟାପୀ ଯୁଦ୍ଧ' କହନ୍ତି ।

(ଭଲଟାୟାର)

ଦାର୍ଶନିକମାନଙ୍କ ଭୂମିକା :

ସେହି ସମୟରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଦାର୍ଶନିକ ଭଲଟାୟାର, ମଣ୍ଟେସ୍କ୍ୟୁ ଓ ରୁଷୋ ପ୍ରଚଳିତ ସାମାଜିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ତ୍ରୁଟି ବିରୁଦ୍ଧରେ ଲୋକମାନଙ୍କ ମନରେ ବିଦ୍ରୋହ ଭାବ ଜନ୍ମାଇଲେ । ମଣ୍ଟେସ୍କ୍ୟୁ ଫ୍ରାନ୍ସର ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ରାଜତନ୍ତ୍ର ଶାସନ ଓ ସାମାଜିକ ବୈଷମ୍ୟକୁ ସମାଲୋଚନା କରି "ସ୍ପିରିଟ୍ ଅଫ ଦି ଲ"

ବା "ଆଇନ୍‌ର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ" ନାମକ ପୁସ୍ତକ ଲେଖିଥିଲେ । ଭଲ୍‌ଟାୟାର ଫ୍ରାନ୍ସର ଧର୍ମଯାଜକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗୀର୍ଜାଗୁଡ଼ିକରେ ହେଉଥିବା ଦୁର୍ନୀତି ଓ ଅନୈତିକ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରତି ଲୋକମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲେ । ସେ ବହୁ ପ୍ରଚାରପତ୍ର

(ମଣ୍ଟେସ୍କ୍ୟୁ)

ମାଧ୍ୟମରେ ସରକାର ଓ ସୁବିଧାଭୋଗୀ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକଙ୍କୁ ସମାଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ରୁଷୋ ୧୭୬୧ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ "ସୋସିଆଲ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ" ନାମକ ପୁସ୍ତକ ମାଧ୍ୟମରେ ବିପ୍ଳବର ଇନ୍ଧନ

(ରୁଷୋ)

ଯୋଗାଇଥିଲେ । ସେ କହୁଥିଲେ "ମନୁଷ୍ୟ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ କରିଛି, ମାତ୍ର ସେ ସବୁକ୍ଷେତ୍ରରେ ଶୃଙ୍ଖଳ ଦ୍ୱାରା ଆବଦ୍ଧ । ରୁଷୋ ତାଙ୍କ ଲେଖା ମାଧ୍ୟମରେ ମୁକ୍ତି, ସାମ୍ୟ, ଭ୍ରାତୃତ୍ୱ ଓ ସାର୍ବଭୌମତ୍ୱ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱାରୋପ କରି ବିପ୍ଳବ ପାଇଁ ଇନ୍ଧନ ଯୋଗାଇଥିଲେ । ଏହି ଦାର୍ଶନିକମାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଫ୍ରାନ୍ସର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଚିନ୍ତାନାୟକମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଲେଖା ମାଧ୍ୟମରେ ବିଦ୍ରୋହଭାବ ସୃଷ୍ଟିକରିଥିଲେ ।

ବିପ୍ଳବର ଘଟଣାବଳୀ :

ଫ୍ରାନ୍ସର ସାମାଜିକ, ଆର୍ଥିକ ପରିସ୍ଥିତି ଅଣାୟତ୍ତ ହେବାରୁ ଷୋଡ଼ଶ ଲୁଇ ୧୭୮୯ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ମେ ମାସ ପାଞ୍ଚ ତାରିଖରେ ଫ୍ରାନ୍ସର ପ୍ରତିନିଧିସଭାର ଏକ ବୈଠକ ଡକାଇଥିଲେ । ସାମନ୍ତ, ପୁରୋହିତ ଓ ସାଧାରଣ ଲୋକଙ୍କୁ ଏକତ୍ର ନ ବସାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକୋଷ୍ଠରେ ବସାଇବାରୁ, ସାଧାରଣ ଲୋକ ଅପମାନିତ ହୋଇ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଟେନିସ୍ ପଡ଼ିଆରେ ମିଳିତହୋଇ ଫ୍ରାନ୍ସ ଦେଶପାଇଁ ସଂବିଧାନ ପ୍ରଚଳିତ ନ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ଏକତ୍ରିତ ରହିବେ ବୋଲି ଶପଥ ନେଲେ । ଏହାକୁ "ଟେନିସ୍ ପଡ଼ିଆ ଶପଥ" କହନ୍ତି । ବିପ୍ଳବପାଇଁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଇ ଅତ୍ୟାଚାରର ପ୍ରତୀକ ବାସ୍ତିଲ ଦୁର୍ଗ ଉପରେ ନଜର ପକାଇଥିଲେ । ୧୭୮୯ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ଜୁଲାଇ ୧୪ ତାରିଖ ଦିନ ବିପ୍ଳବୀମାନେ ବାସ୍ତିଲ ଦୁର୍ଗ ଆକ୍ରମଣ କରି କାରାଗାର ଭାଙ୍ଗି ଦେଲେ ଏବଂ ବନ୍ଦୀମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତ କରିଦେଲେ । ବାସ୍ତିଲ ଦୁର୍ଗର ଗଭର୍ଣ୍ଣର ଓ ଦୁର୍ଗରକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟାକଲେ । ବାସ୍ତିଲର ପତନ ପରେ ଷୋଡ଼ଶ ଲୁଇ ନାମକୁ ମାତ୍ର ଶାସକ ହୋଇ ରହିଲେ । ବିଦ୍ରୋହୀମାନେ ପ୍ରତିନିଧି ସଭା ସ୍ଥାନରେ ଜାତୀୟ ସଭା ନାମକ

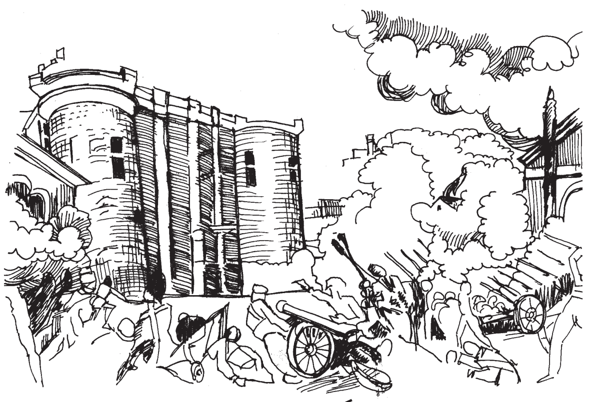
(ବାସ୍ତିଲ ଦୁର୍ଗ)

ଗୋଟିଏ ପରିଷଦ ଗଠନ କଲେ । ଏହି ସଭାକୁ ପୁଣି ଜାତୀୟ ସଂବିଧାନ ସଭା ନାମରେ ନାମିତ କରି ଦେଶର ଏକ ସଂବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ କରାଗଲା । ନୂତନ ସଂବିଧାନରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସମାନ ଅଧିକାର ଏବଂ ସ୍ୱାଧୀନତା ଦିଆଗଲା । ଯୋଗ୍ୟତା ଅନୁସାରେ ସରକାରୀ ପଦବୀ ମିଳିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା । ସବୁଶ୍ରେଣୀର ଲୋକମାନଙ୍କ ଉପରେ କର ଭାର ସମାନ ହେଲା । ବିନା ବିଚାରରେ ନାଗରିକଙ୍କୁ ବନ୍ଦୀ କରିବାର ଅଧିକାର ବେଆଇନ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରାଗଲା ।

ଏହିଘଟଣା ପରେ ଫ୍ରାନ୍ସର ବହୁ ସାମନ୍ତ ଓ ଧର୍ମଯାଜକମାନେ ଦେଶଛାଡି ଅନ୍ୟ ଦେଶକୁ ପଳାଇ ଯାଇ ସେହି ଦେଶର ସରକାରଙ୍କୁ ଫରାସୀ ବିପ୍ଳବ ବିରୋଧରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଲେ । ଇଂଲଣ୍ଡ , ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ଓ ପ୍ରୁସିଆ ଆଦି ଦେଶ ବୋର୍ବୋଁ ଶାସକଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ ଜଣାଇଲେ । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ଫରାସୀବାସୀ ବିପ୍ଳବ ବିରୋଧୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ହତ୍ୟାକଲେ ଏବଂ ବିରୋଧୀ ଦେଶମାନଙ୍କ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧକଲେ । ନେପୋଲିୟନ ବୋନାପାର୍ଟ ନାମକ ଜଣେ ସେନାପତି ଫରାସୀ ସେନାବାହିନୀର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇ ବିଭିନ୍ନ ରଣକ୍ଷେତ୍ରରେ ଶତ୍ରୁମାନଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କଲେ । ୧୭୯୨ ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୨୦ ତାରିଖରେ ଶତ୍ରୁ ସୈନ୍ୟମାନେ ପରାଜିତ ହେବା ପରେ ବିପ୍ଳବୀମାନେ ଉକ୍ତ ଦିନ ଏକ ଜାତୀୟ କନ୍‌ଭେନ୍‌ସନ୍ ଆହ୍ୱାନ କଲେ । ଏହି କନ୍‌ଭେନ୍‌ସନ୍ ଦିନଠାରୁ ରାଜତନ୍ତ୍ର ଲୋପପାଇ ଫ୍ରାନ୍ସ ଏକ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ପରିଣତ ହେଲା ବୋଲି ଘୋଷଣା

କରାଗଲା ଏବଂ ପୁରାତନ ସମ୍ବିଧାନ ବଦଳରେ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଭିତ୍ତିକ ନୂତନ ସମ୍ବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ କରାଗଲା । ଫ୍ରାନ୍ସର ରାଜାରାଣୀ ବିପ୍ଳବୀଙ୍କ ଭୟରେ ଗଭୀର ରାତ୍ରିରେ ଛଦ୍ମବେଶରେ ପଳାଇ ଯାଉଥିବା ବେଳେ ବିପ୍ଳବୀମାନଙ୍କ ହାତରେ ଧରା ପଡିଥିଲେ । ବିପ୍ଳବୀମାନେ ୧୭୯୩ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ "ଗିଲୋଟିନ୍" ନାମକ ଯନ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ରାଜା ଷୋଡ଼ଶ ଲୁଇ ଓ ରାଣୀଙ୍କ ମୁଣ୍ଡକାଟ କରିଥିଲେ ।

(ଗିଲୋଟିନ୍ ଯନ୍ତ୍ର)

ଫରାସୀ ବିପ୍ଳବର ପ୍ରଭାବ :

ଫରାସୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ବିପ୍ଳବ ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା । ଏହା ରାଜତନ୍ତ୍ର ଶାସନକୁ ଧ୍ୱଂସକରି ପ୍ରଜାତନ୍ତ୍ର ଶାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲା । ଏହା ସାମନ୍ତବାଦ ଲୋପ କରିବାରେ ସହାୟ ହୋଇଥିଲା । ଗୀର୍ଜାଗୁଡ଼ିକ ଅଧୀନରେ ଥିବା ସଂପତ୍ତିକୁ ବାଜ୍ୟାପ୍ତ କରାଯାଇ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଓ କୃଷକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବାଣ୍ଟି ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଧର୍ମଗତ ସ୍ୱାଧୀନତା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ପରମ୍ପରା ସୃଷ୍ଟି ହେଲା । ଏହା ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ରାଜତନ୍ତ୍ର ବିରୋଧରେ ବିପ୍ଳବ କରିବାକୁ ପ୍ରେରଣା ଦେଇଥିଲା ।

ଜର୍ମାନୀ ଏକତ୍ରୀକରଣ

ସପ୍ତଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷ ଭାଗରେ ଜର୍ମାନୀରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟଧର୍ମ ବିଭେଦକୁ ନେଇ ଗୃହଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଫଳରେ ଜର୍ମାନୀ ରାଷ୍ଟ୍ର କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଛୋଟ ଛୋଟ ରାଜ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା । ନେପୋଲିୟନ୍ ଏହି ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଅଧିକାର କରି "ରାଇନ ରାଜ୍ୟଗୋଷ୍ଠୀ" ଗଠନ କଲେ । ଏହି ରାଇନ ରାଜ୍ୟଗୋଷ୍ଠୀ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଜର୍ମାନୀ ଏକତ୍ରୀକରଣ ପାଇଁ ସହାୟ ହେଲା । ନେପୋଲିୟନଙ୍କ ପତନ ପରେ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆର ଭିଏନା କଂଗ୍ରେସର ମୁଖ୍ୟ ମେଟରନିକ୍ ଜର୍ମାନୀମାନଙ୍କ ଜାତୀୟତାବାଦକୁ ବିଲୋପକରି ଜର୍ମାନୀକୁ ପୂର୍ବପରି ବିଭାଜିତ କରିଥିଲେ । ଜର୍ମାନ ରାଷ୍ଟ୍ର ଗଠନ ପାଇଁ ପ୍ରୁସିଆ ଓ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରୁସିଆର ଲୋକମାନେ ଜାତିରେ ଜର୍ମାନ ଓ ସମ ଭାଷାଭାଷୀଥିଲେ । ଅଷ୍ଟ୍ରିଆରେ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷାଭାଷୀ ଲୋକ ବାସ କରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଶକ୍ତିଶାଳୀ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ହୋଇଥିବାରୁ ଜର୍ମାନୀ ଉପରେ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ଜାରି କରିଥିଲା ।

୧୮୬୧ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ପ୍ରୁସିଆର ରାଜା ପ୍ରଥମ ଉଇଲିୟମ୍ ସିଂହାସନରେ ଅଧିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ଜଣେ ସାହସୀ ଓ ବାସ୍ତବବାଦୀ ଶାସକ ଥିଲେ । କାହାକୁ କେଉଁ ପଦବୀରେ ରଖି କାର୍ଯ୍ୟ ହାସଲ କରାଯାଇପାରେ ତାହା ସ୍ଥିର କରିବାରେ ସେ ସିଦ୍ଧହସ୍ତ ଥିଲେ । ସେ ପ୍ରୁସିଆକୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିବାପାଇଁ ସାମରିକ ନୀତିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଇ କେତେକ ସଂସ୍କାର ଆଣିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଏହି ନୀତିକୁ ପ୍ରୁସିଆର ପ୍ରତିନିଧିସଭା ବା 'ଡାଏଟ' ବିରୋଧ କରିବାରୁ ସାମ୍ବିଧାନିକ ସଙ୍କଟ ଦେଖାଦେଲା । ଏହିପରି ଘଡିସନ୍ଧି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପ୍ରୁସିଆର ରାଜା ପ୍ରଥମ ଉଇଲିୟମ ଜଣେ ଚତୁର ବିଚକ୍ଷଣ କୂଟନୀତିଜ୍ଞ ଅଟୋଭନ୍ ବିସ୍‌ମାର୍କ ନାମକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଲେ । ବିସ୍‌ମାର୍କ୍ ବୁଝିଥିଲେ ଯେ ପ୍ରୁସିଆର ନେତୃତ୍ୱରେ ଜର୍ମାନରାଷ୍ଟ୍ର ଗଠନ ଉଦ୍ୟମକୁ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ବିରୋଧ କରିବ । ସେହିପରି ଫ୍ରାନ୍ସ, ଡେନମାର୍କ ମଧ୍ୟ ଜର୍ମାନ ଏକତ୍ରୀକରଣକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରିବେ । ତେଣୁ ଯୁଦ୍ଧବିନା ଜର୍ମାନ ଏକତ୍ରୀକରଣ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ବିସ୍‌ମାର୍କ୍ ପ୍ରଥମ ଉଇଲିୟମ୍‌ଙ୍କ ସାମରିକ ସଂସ୍କାର ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଦୃଢ଼ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ମତରେ ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ କେବଳ ଭାଷଣ କିମ୍ବା ପ୍ରସ୍ତାବ ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ସେଥିପାଇଁ ପ୍ରୁସିଆରେ ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ସାମରିକ ବାହିନୀ ଆବଶ୍ୟକ ହେଲା । ପ୍ରୁସିଆରେ ସାମରିକ ତାଲିମ ସହ ସାମରିକ ସେବାରେ ଅନ୍ୟୂନ ତିନିବର୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟକରିବା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ହେଲା । ବିସ୍‌ମାର୍କ୍ ସାମରିକ ତାଲିମ ସହ ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ସେନାବାହିନୀ ଗଠନ କଲେ ।

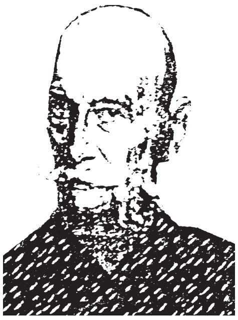

(ପ୍ରଥମ ଉଇଲିୟମ୍)

(ଅଟୋଭନ୍ ବିସ୍‌ମାର୍କ୍)

ତୁମପାଇଁ କାମ :
ଆମ ଦେଶର ସାମରିକ ବାହିନୀରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାପାଇଁ କି ପ୍ରକାର ଯୋଗ୍ୟତା ଆବଶ୍ୟକ ତାହା ଜାଣ ।

ଡେନମାର୍କ ଶାସନାଧୀନ ଥିବା ସ୍ଲେଜ୍‌ଉଇଗ୍ ଓ ହୋଲ୍‌ଷ୍ଟେନ୍ ନାମକ ଦୁଇଟି ଅଞ୍ଚଳରେ ଜର୍ମାନ୍‌ମାନେ ବସବାସ କରୁଥିଲେ । ଏହି ଦୁଇଟି ଅଞ୍ଚଳ ପାଇବାପାଇଁ ବିସ୍‌ମାର୍କ୍ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆର ସାହାଯ୍ୟ ଲୋଡ଼ିଲେ । ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ଓ ପ୍ରୁସିଆର ମିଳିତ ସେନାବାହିନୀ ୧୮୬୪ ମସିହାରେ ଡେନ୍‌ମାର୍କ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ଡେ଼ନ୍‌ମାର୍କ ପରାସ୍ତ ହେବାରୁ ସ୍ଲେଜ୍‌ଉଇଗ୍, ପ୍ରୁସିଆ ଅଧିକାରରେ ଓ ହୋଲଷ୍ଟେନ୍ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ଅଧିକାରରେ ରହିଲା । ପ୍ରୁସିଆ ସହିତ ଗୋଟିଏ ଅଞ୍ଚଳ ମିଶିଯିବାପରେ ପ୍ରୁସିଆ ଅଧୀନରେ ଜର୍ମାନୀ ଏକତ୍ରୀକରଣ ହେବାର ଆଶା ସଂଚାର ହେଲା । ଏହାପରେ ବିସ୍‌ମାର୍କ୍ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ୟୁରୋପୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କ ସହିତ ସୁସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନକଲେ । ଅଧିକାଂଶ ୟୁରୋପୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ର ପ୍ରୁସିଆକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ । ବିସ୍‌ମାର୍କ୍‌ଙ୍କ ଚେଷ୍ଟାରେ ରୁଷିଆ ଓ ଫ୍ରାନ୍ସ ଯୁଦ୍ଧ ସମୟରେ ନିରପେକ୍ଷ ରହିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ । ୧୮୬୬ ମସିହା ଜୁନ୍ ମାସରେ ପ୍ରୁସିଆ, ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ବିରୋଧରେ ଯୁଦ୍ଧ ଘୋଷଣା କଲା । ପ୍ରୁସିଆର ଶକ୍ତିଶାଳୀ ସୈନ୍ୟବାହିନୀକୁ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ପ୍ରତିରୋଧ କରିପାରିଲାନାହିଁ । ଜର୍ମାନ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରୁସିଆ ଅଧିକାର କରିନେଲା । ୧୮୬୬ ମସିହା ଜୁଲାଇ ମାସରେ ସାଡୋଓ୍ବା ଯୁଦ୍ଧରେ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ପରାଜିତ ହେଲା । ପ୍ରୁସିଆର ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆର ରାଜଧାନୀ ଭିଏନା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମାଡ଼ିଗଲେ ।

ତୁମପାଇଁ କାମ :
ୟୁରୋପର ମାନଚିତ୍ର ଦେଖି ଜର୍ମାନୀକୁ ଲାଗି ରହିଥିବା ଅନ୍ୟ ଦେଶଗୁଡ଼ିକର ନାମ ତାଲିକା କର ।

ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ପରେ ବିସ୍‌ମାର୍କ୍ ଫ୍ରାନ୍ସ ସହିତ ଯୁଦ୍ଧକରିବାର ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିଥିଲେ । ଜର୍ମାନ ଅଞ୍ଚଳ ଆଲସେସ୍ ଏବଂ ଲୋରେନ୍ ଫ୍ରାନ୍ସର ଅଧୀନରେ ଥିଲା । ନେପୋଲିୟନ ବୋନାପାର୍ଟଙ୍କ ଆକ୍ରମଣ ସମୟଠାରୁ ଫ୍ରାନ୍ସ ସହିତ ଜର୍ମାନୀର ସମ୍ପର୍କ ତିକ୍ତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଫ୍ରାନ୍ସ ଦେଶରେ ପ୍ରୁସିଆ ବିରୁଦ୍ଧରେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବା ନିମନ୍ତେ ଜନମତ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିଲା । ୧୮୭୦ ମସିହା ଜୁଲାଇ ୧୫ ତାରିଖରେ ଫ୍ରାନ୍ସର ସମ୍ରାଟ ତୃତୀୟ ନେପୋଲିୟନ ପ୍ରୁସିଆ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯୁଦ୍ଧଘୋଷଣା କଲେ । ଫ୍ରାନ୍ସ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରୁସିଆ ନିଜର ସୁସଂଗଠିତ ବିଶାଳ ସେନାବାହିନୀ ଦ୍ୱାରା ଫ୍ରାନ୍ସ ଆକ୍ରମଣ କଲା । ୧୮୭୦ ମସିହାରେ ଫ୍ରାନ୍ସର ସେନାବାହିନୀ ଓ ପ୍ରୁସିଆର ସେନାବାହିନୀ ସେଦାନ ନାମକ ସ୍ଥାନରେ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲେ । ଏହାକୁ ସେଦାନ ଯୁଦ୍ଧ କହନ୍ତି । ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ ଫ୍ରାନ୍ସ ପରାସ୍ତ ହେଲା । ପ୍ରୁସିଆର ସୈନ୍ୟବାହିନୀ ଫ୍ରାନ୍ସର ରାଜଧାନୀ ପ୍ୟାରିସ୍ ଅବରୋଧ କଲେ । ଫ୍ରାନ୍ସ ଓ ପ୍ରୁସିଆ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସନ୍ଧି ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହେଲା । ଏହାର ସର୍ତ୍ତ ଅନୁଯାୟୀ ଫ୍ରାନ୍ସ ଅଧିକୃତ ଆଲସେସ୍ ଓ ଲୋରେନ୍ ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରୁସିଆକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଗଲା । ଏହିପରିଭାବେ ପ୍ରୁସିଆର ନେତୃତ୍ୱରେ ବିସ୍‌ମାର୍କ୍ ଜର୍ମାନ୍ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ଏକତ୍ରକରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲେ । ଜର୍ମାନ୍ ଏକତ୍ରୀକରଣ ପରେ ବିସ୍‌ମାର୍କ୍ ଜର୍ମାନ୍ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଚାନ୍‌ସେଲର୍ ହେଲେ । ବର୍ଲିନ ଏହାର ରାଜଧାନୀ ହେଲା ।

ଇଟାଲୀ ଏକତ୍ରୀକରଣ

ୟୁରୋପ ମହାଦେଶର ଦକ୍ଷିଣଭାଗରେ ଅବସ୍ଥିତ ଇଟାଲୀ ଏକ ଉପଦ୍ୱୀପ । ଏହାର ଉତ୍ତରରେ ଆଲ୍‌ପ୍‌ସ୍ ପର୍ବତମାଳା ରହିଅଛି । ଅଷ୍ଟାଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଶେଷଭାଗକୁ ଇଟାଲୀ ତାର ରାଜନୈତିକ ଏକତା ହରାଇ ଛୋଟ ଛୋଟ ରାଜ୍ୟରେ ବିଭକ୍ତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ସବୁବେଳେ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହୁଥିଲେ । ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ଓ ସ୍ପେନ୍ ଇଟାଲୀ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିସ୍ତାର କରିଥିଲେ । ଏକଦା ନେପୋଲିୟନବୋନାପାର୍ଟ୍ ସମଗ୍ର ଇଟାଲୀକୁ ଅଧିକାର କରି ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ଓ ସ୍ପେନ୍‌ର ପ୍ରାଧାନ୍ୟରୁ ମୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ସେ ଇଟାଲୀକୁ ଫ୍ରାନ୍ସର ଶାସନାଧୀନ କରି ଦୃଢ଼ଶାସନ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଇଟାଲୀର ଜାତୀୟ ଐକ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ । ନେପୋଲିୟନ୍ ବୋନାପାର୍ଟଙ୍କ ପତନ ପରେ ଭିଏନା କଂଗ୍ରେସଦ୍ୱାରା ଇଟାଲୀ ପୂର୍ବଭଳି ବିଭାଜିତ ହୋଇଥିଲା । ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ଅଧୀନରେ ଉତ୍ତର ଇଟାଲୀର ଲୋମ୍ବାର୍ଡି ଓ ଭେନିସିଆ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଇଟାଲୀର ଟସ୍କାନି, ପାର୍ମା ଓ ମଡେନା ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ରହିଲା । ଦକ୍ଷିଣ ଇଟାଲୀର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଥିବା ରୋମ୍ ଓ ତାର ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳ ପୋପ୍‌ଙ୍କ ଶାସନାଧୀନ ରହିଥିଲା । କେବଳ ପିଡ଼ମଣ୍ଟ-ସାର୍ଡ଼ିନିଆ ଇଟାଲୀ ରାଜବଂଶର

ଶାସକଙ୍କ ଅଧୀନରେ ରହିଥିଲା । ଏହି ରାଜବଂଶର ରାଜା ପ୍ରଥମ ଭିକ୍ଟର ଇମାନୁଏଲ ଇଟାଲୀର ଶାସକ ଥିଲେ ।

ଇଟାଲୀର ଏକତ୍ରୀକରଣ ପାଇଁ ପୋପ୍ ଚାହୁଁନଥିବାବେଳେ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ମଧ୍ୟ ଇଟାଲୀୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକତା ଓ ଜାତୀୟତାଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ ଇଟାଲୀର କେତେକ ଉଦାରବାଦୀ ଲେଖକ ନିଜର ଲେଖା ମାଧ୍ୟମରେ ଇଟାଲୀୟମାନଙ୍କ ମନରେ ମୁକ୍ତି ଓ ଏକତା ଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲେ । ଇଟାଲୀରେ ଏକତା ଓ ଜାତୀୟତାଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିବାପାଇଁ "କାର୍ବୋନାରୀ" ନାମକ ଏକ ବିପ୍ଳବୀ ସଂଗଠନ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା । ଏମାନେ ଇଟାଲୀର ଏକତ୍ରୀକରଣ ପାଇଁ ବିଦ୍ରୋହ କରିଥିଲେ । ଇଟାଲୀୟମାନଙ୍କ ମନରେ ଦେଶପ୍ରେମଭାବ ଜାଗ୍ରତ କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ଏହି ବିଦ୍ରୋହକୁ ଦମନ କରିଥିଲା । ୧୮୩୦ ମସିହାରେ ପାର୍ମା ଓ ମଡେନା ଆଦି କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଇଟାଲୀ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ବିଦ୍ରୋହ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ପୁନର୍ବାର ଦୃଢ଼ହସ୍ତରେ ବିଦ୍ରୋହକୁ ଦମନ କରିଥିଲା ।

ଅଷ୍ଟ୍ରିଆର ପ୍ରଭୁତ୍ୱ ଲୋପକରି ଓ ଇଟାଲୀ ଭାଷାଭାଷୀ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ରକରି ଏକ କେନ୍ଦ୍ରୀୟଶାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାପାଇଁ ଇଟାଲୀୟ ଜାତୀୟତାବାଦୀ ଦେଶପ୍ରେମୀମାନଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଇଟାଲୀ ଏକତ୍ରୀକରଣ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ସାକାର କରିବାପାଇଁ ଆଗେଇ ଆସିଥିଲେ ତିନିଜଣ ଦେଶପ୍ରେମୀ ନେତା ଯଥା– ମାଜ୍ଜିନୀ, କାଭୁର ଓ ଗାରିବାଲଡି ।

(ଯୋଶେଫ୍ ମାଜ୍ଜିନୀ)

ଯୋଶେଫ୍ ମାଜ୍ଜିନୀ ଇଟାଲୀର ଜେନୋଆଠାରେ ୧୮୦୫ ମସିହାରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମେ ସେ କାର୍ବୋନାରୀ ସଂଗଠନରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ମାତ୍ର ଏହାର ହିଂସାତ୍ମକ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନହୋଇ ସେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ସଂଗଠନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କଲେ । ୧୮୩୧ ମସିହାରେ 'ତରୁଣ ଇଟାଲୀ' ନାମକ ଏକ ସଂଗଠନ ଗଢ଼ି ତା'ରି ମାଧ୍ୟମରେ ଯୁବକମାନଙ୍କୁ ଇଟାଲୀୟମାନଙ୍କ ମନରେ ମୁକ୍ତି ଓ ଏକତା ଭାବ ସୃଷ୍ଟିକରିବାପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ଏହି ତରୁଣ ଇଟାଲୀ ଦଳର ପତାକାରେ ଲେଖାଥିଲା "ଏକତା ଓ ମୁକ୍ତି" । ଏହି ଯୁବକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଗଣବିପ୍ଳବ ମାଧ୍ୟମରେ ଏକତା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ତାଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟଥିଲା । ମାଜ୍ଜିନୀଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ବିପ୍ଳବୀମାନେ ରୋମରେ ପୋପ୍ ଶାସନର ଅବସାନ ଘଟାଇ ସେଠାରେ ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ତରୁଣ ଇଟାଲୀ ସଂଗଠନ ସିସିଲିରେ ବିଦ୍ରୋହ କରିଥିଲା କିନ୍ତୁ ସେହି ବିଦ୍ରୋହକୁ ଦମନ କରାଯାଇଥିଲା । ମାଜ୍ଜିନୀଙ୍କ ଏହି ଜାତୀୟତାବାଦୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ତାଙ୍କୁ ଇଟାଲୀରୁ ନିର୍ବାସିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଇଟାଲୀ ଏକତ୍ରୀକରଣରେ ବିଶେଷ ସଫଳତା ପାଇନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଇଟାଲୀବାସୀଙ୍କ ମନରେ ଐକ୍ୟ ଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିବାରେ ସେ ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲେ ।

ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

କାର୍ବୋନାରୀ ସଂଗଠନର ସଦସ୍ୟମାନେ ଅଙ୍ଗାର ଜଳାଇ ତାର ଚାରିପଟେ ବସି ଆଲୋଚନା କରି ବିଭିନ୍ନ ପଦକ୍ଷେପମାନ ନେଉଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଦଳର ପ୍ରତୀକ ଥିଲା ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଅଙ୍ଗାର ।

ଜାତୀୟତାବାଦୀ ଆନ୍ଦୋଳନ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତହୋଇ ୟୁରୋପରେ ଗଣବିପ୍ଳବ ଦେଖା ଦେଇଥିଲା । ଏହାର ପ୍ରଭାବ ଇଟାଲୀ ଉପରେ ପଡିଥିଲା । ଇଟାଲୀର ଅନେକ ରାଜ୍ୟରେ ବିଦ୍ରୋହ ଦେଖା ଦେଇଥିଲା । ସାର୍ଡ଼ିନିଆର ରାଜା ଚାର୍ଲସ ଆଲବର୍ଟ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ବିରୋଧରେ ବାରମ୍ବାର ଯୁଦ୍ଧକରି ପରାସ୍ତ ହେବାରୁ ସିଂହାସନ ତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କପୁତ୍ର ଦ୍ୱିତୀୟ ଭିକ୍ଟର ଇମାନୁଏଲ ସାର୍ଡ଼ିନିଆର ରାଜାହେଲେ । ବିଚକ୍ଷଣ ରାଜନୀତିଜ୍ଞ କାଉଣ୍ଟ କାଭୁରଙ୍କୁ ସେ ତାଙ୍କର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ରୂପେ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇଥିଲେ । ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କାଭୁର ଜଣେ ମହାନ ଦେଶଭକ୍ତ, ଉଦାରପନ୍ଥୀ ନେତା ତଥା ଦକ୍ଷ ପ୍ରଶାସକ ଥିଲେ । କୌଣସି ଶକ୍ତିଶାଳୀ ବିଦେଶୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ସାହାଯ୍ୟ ବିନା ଇଟାଲୀ ଏକତ୍ରୀକରଣ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ବୋଲି ସେ ବୁଝିଥିଲେ ।

(କାଉଣ୍ଟକାଭୁର)

ପିଡମଣ୍ଟ ସାର୍ଡ଼ିନିଆ ନେତୃତ୍ୱରେ ଏହା ସମ୍ଭବ ହେବବୋଲି ସେ ବିଶ୍ୱାସ ରଖିଥିଲେ । ଇତିମଧ୍ୟରେ ୧୮୫୪ ମସିହାରେ ରୁଷିଆ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଫ୍ରାନ୍ସ ଯୁଦ୍ଧଘୋଷଣା କଲା । ଏହାକୁ କ୍ରିମିଆ ଯୁଦ୍ଧ କୁହାଯାଏ । ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ ପିଡମଣ୍ଟ ସାର୍ଡିନିଆ ଫ୍ରାନ୍ସ ଓ ଇଂଲଣ୍ଡ ସପକ୍ଷରେ ଯୋଗ ଦେଲା । କ୍ରିମିଆ ଯୁଦ୍ଧରେ ଫ୍ରାନ୍ସ ଓ ଇଂଲଣ୍ଡ ବିଜୟୀ ହେଲେ । କ୍ରିମିଆ ଯୁଦ୍ଧ ପରେ ଏକ ଶାନ୍ତି ଚୁକ୍ତି ପ୍ୟାରିସଠାରେ ସ୍ୱାକ୍ଷରିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଚୁକ୍ତିରେ କାଭୁର ଯୋଗଦେଇ ସମଗ୍ର ୟୁରୋପକୁ ଇଟାଲୀ ଏକତ୍ରୀକରଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅବଗତ କରାଇଥିଲେ । ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ବିରୋଧରେ ନିଜର ମତ ଉପସ୍ଥାପନ କରି ସେ ୟୁରୋପୀୟ ରାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କ ସମର୍ଥନ ପାଇ ପାରିଥିଲେ । କ୍ରିମିଆ ଯୁଦ୍ଧରେ ସାର୍ଡ଼ିନିଆ ଫ୍ରାନ୍ସକୁ ସହଯୋଗ କରିଥିବାରୁ ଇଟାଲୀ ଏକତ୍ରୀକରଣ ଦିଗରେ ସାର୍ଡ଼ିନିଆକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାପାଇଁ ଫ୍ରାନ୍ସ ଆଗେଇ ଆସିଥିଲା । ୧୮୫୯ ମସିହାରେ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ପୁଣି ପିଡ୍‌ମଣ୍ଟ ସାର୍ଡିନିଆ ବିରୋଧରେ ଯୁଦ୍ଧଘୋଷଣା କଲା । ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ ଫ୍ରାନ୍ସର ସହଯୋଗରେ ପିଡ୍‌ମଣ୍ଟ-ସାର୍ଡ଼ିନିଆ, ଅଷ୍ଟ୍ରିଆର ସେନାବାହିନୀକୁ ଶୋଚନୀୟଭାବେ ପରାସ୍ତ କଲା । ଲୋମ୍ବାର୍ଡି, ପାର୍ମା, ମଡେନା, ଟୁସ୍‌କାନୀ ଓ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଇଟାଲୀର ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ସାର୍ଡିନିଆ ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଅଧିକାର କରି ନିଜ ରାଜ୍ୟ ସହିତ ମିଶାଇଦେଲା ।

(ଗାରିବାଲ୍‌ଡି)

ଦକ୍ଷିଣ ଇଟାଲୀର ନେପ୍‌ଲସ୍ ଓ ସିସିଲିରେ ଇଟାଲୀଏକତ୍ରୀକରଣ ଓ ମୁକ୍ତି ପାଇଁ ଜନଜାଗରଣ ଓ ବିଦ୍ରୋହ ଦେଖାଦେଲା । ମହାନ ସଂଗ୍ରାମୀ ଗାରିବାଲ୍‌ଡି ଏହାର ନେତୃତ୍ୱ ନେଇଥିଲେ । ମାଜ୍ଜିନୀଙ୍କ ଶିଷ୍ୟ ଗାରିବାଲ୍‌ଡି "ଲାଲ କୁର୍ତ୍ତା ବାହିନୀ" ନାମକ ମୁକ୍ତିବାହିନୀ ଗଠନ କରି ସିସିଲି ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ଏକ ସହସ୍ର ଲାଲକୁର୍ତ୍ତା ବାହିନୀ ଦ୍ୱାରା ଗାରିବାଲ୍‌ଡି ସିସିଲି ଅଧିକାର କଲେ । ତାପରେ ନେପ୍‌ଲସ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ମୁକ୍ତିବାହିନୀର ଆକ୍ରମଣରେ ନେପ୍‌ଲସ୍ ରାଜା ରାଜ୍ୟଛାଡି ପଳାୟନ କଲେ । ଅନାୟାସରେ ସମଗ୍ର ନେପ୍‌ଲସ୍ ଅଧିକାର କରିବାକୁ ଗାରିବାଲ୍‌ଡି ସକ୍ଷମ ହୋଇଥିଲେ । ସିସିଲି ଓ ନେପ୍‌ଲସ୍ ଅଧିକାର କରିବାପରେ ଗାରିବାଲ୍‌ଡି ରୋମ ଆକ୍ରମଣ କରିବାପାଇଁ ଯୋଜନା କରୁଥିବା ସମୟରେ ଭିକ୍ଟର ଇମାନୁଏଲଙ୍କ ସହ ତାଙ୍କର ସାକ୍ଷାତ ହେଲା । ଗାରିବାଲ୍‌ଡି ଅଭୂତପୂର୍ବ ତ୍ୟାଗ ଓ ଦେଶଭକ୍ତିର ପରିଚୟ ଦେଇ ସିସିଲି ଓ ନେପ୍‌ଲସର ଶାସନ ଭାର ଭିକ୍ଟର ଇମାନୁଏଲ୍‌ଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରିଦେଲେ । ସେ ଉଚ୍ଚପଦବୀ ଓ ପୁରସ୍କାରକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ନିଜ ଗ୍ରାମକୁ ଫେରିଗଲେ । ତେଣୁ ଇଟାଲୀ ଇତିହାସ ଗାରିବାଲ୍‌ଡିଙ୍କୁ "ତ୍ୟାଗୀପୁତ୍ର" ଆଖ୍ୟା ଦେଇଅଛି ।

ତୁମେ ଜାଣିଛ କି ?

ଗାରିବାଲ୍‌ଡି ଦ୍ୱିତୀୟ ଭିକ୍ଟର ଇମାନୁଏଲ୍‌ଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତକରି କହିଥିଲେ "ମୁଁ ଇଟାଲୀର ଯୋଗ୍ୟତମ ରାଜାଙ୍କୁ ଅଭିବାଦନ ଜଣାଉଅଛି" । ଏହାପରେ ଗାରିବାଲଡି ସିସିଲି ଓ ନେପଲସର ଶାସନଭାର ଅର୍ପଣ କରି କେବଳ ଗୋଟିଏ ଶସ୍ୟମଞ୍ଜି ଥଳି ସହ ନିଜର କୃଷିକ୍ଷେତ୍ର କାପ୍‌ରେରା ଦ୍ୱୀପକୁ ଫେରିଯାଇଥିଲେ ।

୧୮୬୬ ମସିହାରେ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ଓ ପ୍ରୁସିଆ ଯୁଦ୍ଧରେ ଭିକ୍ଟର ଇମାନୁଏଲ ପ୍ରୁସିଆକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଯୁଦ୍ଧ ସେଡୱା ନାମକ ସ୍ଥାନରେ ସଂଘଟିତ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରେ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ପରାଜିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ଏକ ଚୁକ୍ତି ସ୍ୱାକ୍ଷର କରିଥିଲା । ଏହି ଚୁକ୍ତି ଅନୁଯାୟୀ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ଇଟାଲୀକୁ ଭେନିସିଆ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ୧୯୭୦ ମସିହାରେ ପୁଣିଥରେ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ଓ ପ୍ରୁସିଆ ମଧ୍ୟରେ ଯୁଦ୍ଧ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ଯୁଦ୍ଧରେ ଇମାନୁଏଲ୍ ନିରପେକ୍ଷ ରହିବାପାଇଁ ପ୍ରୁସିଆକୁ ପ୍ରତିଶୃତି ଦେଇଥିଲେ । ଯୁଦ୍ଧରେ ଫ୍ରାନ୍ସ ପରାସ୍ତ ହେଲା । ରୋମରେ ଥିବା ଫରାସୀ ସୈନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଅପସାରିତ କରିବାକୁ ଫ୍ରାନ୍ସକୁ ବାଧ କରାଗଲା । ଏହି ସୁଯୋଗରେ ଭିକ୍ଟର ଇମାନୁଏଲ୍ ରୋମ ଅଧିକାର କରିନେଲେ । ରୋମ୍ ଇଟାଲୀର ରାଜଧାନୀ ହେଲା । ଏହିପରିଭାବେ ଇଟାଲୀ ଏକତ୍ରୀକରଣର ଉଦ୍ୟମ ସଫଳ ହୋଇଥିଲା ।

ତୁମପାଇଁ କାମ :

ଇଉରୋପ ମାନଚିତ୍ର ଦେଖି ଇଟାଲୀର ଚାରି ଦିଗରେ କଣ ରହିଛି, ତାହା ଲେଖ ।

ଆମେ କ'ଣ ଶିଖିଲେ ?

- ଆମେରିକା ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମ ଓ ତାହାର ପ୍ରଭାବ
- ଫରାସୀ ରାଷ୍ଟ୍ର ବିପ୍ଳବ ଓ ତା'ର ଫଳାଫଳ
- ଇଟାଲୀ ଓ ଜର୍ମାନୀର ଏକତ୍ରୀକରଣ
- ରୁଷୋ, ଭଲଟାୟାର, ମଣ୍ଟେସ୍କୁ ଆଦି ଦାର୍ଶନିକମାନଙ୍କର ଆଦର୍ଶ ଚିନ୍ତାଧାରା

ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

୧ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରାୟ ୭୫ଗୋଟି ଶବ୍ଦରେ ଲେଖ ।

(କ) ଆମେରିକା ଉପନିବେଶଗୁଡ଼ିକର ଶାସନ ପ୍ରଣାଳୀ କିପରି ଥିଲା ?

(ଖ) ଷ୍ଟାମ୍ପ ଆଇନ୍ କହିଲେ କ'ଣ ବୁଝ ? ଏହି ଆଇନକୁ ଉପନିବେଶବାସୀମାନେ ବିରୋଧ କରିବାରୁ ଏହାର ବିକଳ୍ପ ବ୍ୟବସ୍ଥା କ'ଣ ହୋଇଥିଲା ?

(ଗ) ଫ୍ରାନ୍ସର ସାମାଜିକ ବିଭାଜନ ଉପରେ ଧାରଣା ଦିଅ ।

(ଘ) ଫରାସୀ ରାଷ୍ଟ୍ରବିପ୍ଳବ କିପରି ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିଲା ?

(ଙ) ଜର୍ମାନୀ ଏକତ୍ରୀକରଣ ପାଇଁ ବିସ୍‌ମାର୍କ୍‌ଙ୍କ ଭୂମିକା କ'ଣ ଥିଲା ?

(ଚ) ଇଟାଲୀ ଏକତ୍ରୀକରଣ ପାଇଁ କାଉଣ୍ଟକାଭୁର୍‌ଙ୍କ ଉଦ୍ୟମ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

(ଛ) ଗାରିବାଲ୍‌ଡିଙ୍କୁ ଇଟାଲୀର ତ୍ୟାଗୀପୁତ୍ର କାହିଁକି କୁହାଗଲା ?

(ଜ) ମାଜିନୀ କିଏ ? ସେ ଇଟାଲୀ ଏକତ୍ରୀକରଣ ପାଇଁ କିପରି ଉଦ୍ୟମ କରିଥିଲେ ?

୨ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପ୍ରାୟ ୨୦ଟି ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଲେଖ

(କ) କେଉଁଥି ପାଇଁ ଇଂଲଣ୍ଡର ପିଲ୍‌ଗ୍ରୀମ୍ ଫାଦରସ୍‌ମାନେ ଆମେରିକା ପ୍ରତି ପ୍ରଲୋଭିତ ହେଲେ ?

(ଖ) କେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରଖି ବ୍ରିଟିଶ ପାର୍ଲାମେଣ୍ଟ୍ ଷ୍ଟାମ୍ପ ଆଇନ୍ ପ୍ରଣୟନ କରିଥିଲେ ?

(ଗ) ଫରାସୀ ସମାଜରେ କେଉଁମାନଙ୍କୁ ସୁବିଧା ବଞ୍ଚିତ ଶ୍ରେଣୀ କୁହାଯାଉଥିଲା ? ସେମାନେ କେଉଁସବୁ ସୁବିଧାରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେଉଥିଲେ ?

(ଘ) "ସ୍ପିରିଟ୍ ଅଫ ଦି ଲଜ୍" ପୁସ୍ତକ କିଏ ଲେଖିଥିଲେ ? ଏହି ପୁସ୍ତକରେ କେଉଁ ବିଷୟ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ?

(ଙ) ଫ୍ରାନ୍‌ସର ବିପ୍ଲବୀମାନେ କେବେ ବାସ୍ତିଲ୍ ଦୁର୍ଗ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିଲେ ?

(ଚ) ପ୍ରୁସିଆର ରାଜା ପ୍ରଥମ ଉଇଲିୟମ୍‌ଙ୍କ କେଉଁ ପଦକ୍ଷେପକୁ ପ୍ରତିନିଧି ସଭା ବିରୋଧ କରିଥିଲା । ଏହାକୁ ଭିତ୍ତିକରି କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ?

(ଛ) ବିସ୍‌ମାର୍କ୍ କିପରିଭାବରେ ସ୍ଲେଜ୍‌ଉଇଗ୍ ଓ ହୋଲଷ୍ଟନ ଅଧିକାର କରିଥିଲେ ?

(ଜ) କେବେ ଓ କେଉଁମାନଙ୍କୁ ନେଇ 'ତରୁଣ ଇଟାଲୀ' ଦଳ ଗଠନ ହୋଇଥିଲା ?

(ଝ) ଚାର୍ଲସ ଆଲବର୍ଟ କେଉଁ ରାଜ୍ୟର ଶାସକ ଥିଲେ ? କେଉଁ ଘଟଣାରୁ ସେ ସିଂହାସନ ତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ ?

(ଞ) "ଲାଲ୍ କୁର୍ତ୍ତାବାହିନୀ" କିଏ ଗଠନ କରିଥିଲେ ? ଏହି ବାହିନୀ କେଉଁ ଅଞ୍ଚଳ ଅଧିକାର କରିଥିଲା ?

୩ । ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରୁ ସଠିକ୍ ଉତ୍ତର ବାଛି ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

(କ) ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ ୧୬୨୦ରେ ଇଂଲଣ୍ଡର ରାଜା ______ ଥିଲେ ।

(ପ୍ରଥମ ଏଲିଜାବେଥ୍, ପ୍ରଥମ ଜେମ୍‌ସ, ଭିକ୍ଟୋରିଆ, ଉଇଲିୟମ୍)

(ଖ) ଆମେରିକୀୟ ଉପନିବେଶମାନଙ୍କରେ ଇଂରେଜମାନେ ______ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପରେ ଆମଦାନୀ କର ବସାଇଥିଲେ ।

(କପା, ତମାଖୁ, ଚା', ରଙ୍ଗ)

(ଗ) "ମୁଁ ହେଉଛି ରାଷ୍ଟ୍ର" । ଏହା ______ ଙ୍କ ଉକ୍ତି ଥିଲା ।

(ତ୍ରୟୋଦଶ ଲୁଇ, ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଲୁଇ, ପଞ୍ଚଦଶ ଲୁଇ, ଷୋଡ଼ଶ ଲୁଇ)

(ଘ) "ସୋସିଆଲ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟ" ______ ଲେଖିଥିଲେ ।

(ମଣ୍ଟେସ୍କ୍ୟୁ, ଭଲଟାୟାର, ନେପୋଲିୟନ୍, ରୁଷୋ)

(ଙ) ପ୍ରଥମ ଉଇଲିୟମ୍ ______ ର ରାଜା ଥିଲେ ।

(ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ, ପ୍ରୁସିଆ, ସର୍ଡେନା, ହୋଲେଷ୍ଟେନ୍)

(ଚ) ୱାଟରଲୁ ଯୁଦ୍ଧରେ ______ ପରାସ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ।

(ନେପୋଲିୟନ, ଲର୍ଡ କର୍ଣ୍ଣୱାଲିସ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଜେମସ୍, ଷୋଡ଼ଶ ଲୁଇ)

(ଛ) କ୍ରିମିଆ ଯୁଦ୍ଧ ______ ମସିହାରେ ହୋଇଥିଲା ।

(୧୮୫୧, ୧୮୫୪, ୧୮୫୯, ୧୮୨୩)

(ଜ) 'ତରୁଣ ଇଟାଲୀ' ସଂଗଠନ ______ ଗଠନ କରିଥିଲେ ।

(ମାଜିନୀ, କାଭୁର, ଗାରିବାଲ୍‌ଡି, ଇମାନୁଏଲ)

୪। ରେଖାଙ୍କିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନକରି ଭ୍ରମ ସଂଶୋଧନ କର ।

(କ) ଷ୍ଟାମ୍ପଆଇନ୍ ଆମେରିକା ପାର୍ଲାମେଣ୍ଟରେ ପ୍ରଣୟନ କରାଯାଇଥିଲା ।

(ଖ) ୧୮୬୫ ମସିହାରେ ସାଡ଼ୋୱାଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରୁସିଆ ଓ ଅଷ୍ଟ୍ରିଆ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିଲା ।

(ଗ) 'କାର୍ବୋନାରୀ' ନାମକ ସଂଗଠନ ଇଟାଲୀର ବିଚ୍ଛିନ୍ନତା ଆଣିଥିଲା ।

(ଘ) ଦ୍ୱିତୀୟ ଭିକ୍ଟର ଇମାନୁଏଲଙ୍କ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମାଜିନୀ ଥିଲେ ।

(ଙ) ୧୮୬୧ ମସିହାରେ ପ୍ରୁସିଆର ରାଜା ରୂପେ ବିସ୍‌ମାର୍କ୍ ଅଧିଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲେ।

୫। 'କ'ସ୍ତମ୍ଭର ଶବ୍ଦ ସହିତ 'ଖ'ସ୍ତମ୍ଭର ସଂପୃକ୍ତ ଶବ୍ଦ ମିଳନ କର ।

'କ'	**'ଖ'**
ଧୂଆଁପତ୍ର	ଦଲିଲ କିଣାବିକା
ଷ୍ଟାମ୍ପ ଆଇନ	ସ୍ୱେଚ୍ଛାଚାରୀ ରାଜତନ୍ତ୍ର ଓ ସାମାଜିକ ବୈଷମ୍ୟ ବିରୋଧ
ଉଚ୍ଚଶ୍ରେଣୀ ଲୋକ	ଫ୍ରାନ୍‌ସ୍‌ର ପରାଜୟ
ସ୍ପିରିଟ୍ ଅଫ୍ ଦି ଲଜ୍	ଆମେରିକାର ଉର୍ବର ମୃତ୍ତିକା
ସେଡ଼ାନ୍ ଯୁଦ୍ଧ	ଧର୍ମଯାଜକ ଓ ସମ୍ଭ୍ରାନ୍ତ ।

●